

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.065/2017/8.

A tanács tagjai: . Pethőné dr. Kovács Ágnes a tanács elnöke
. Osztovits András előadó bíró
. Vezekényi Ursula bíró

A felperesek: I. rendű
II. rendű
III. rendű

Az I-III. rendű felperesek képviselője:

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Horogh Anna Ügyvédi Iroda ügyintéző:
dr. Horogh Anna ügyvéd

A per tárgya: kötelmi jogi igény

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Pécsi
Ítéltábla Gf.IV.40.006/2016/13. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Zalaegerszegi
Törvényszék 4.G.40.083/2014/54. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A 2000. február 8-án megalakult E Kft. (a továbbiakban: Kft.) települési önkormányzatokkal kötött szerződések alapján - ellenérték fejében - átvállalta az önkormányzatok közvilágítási szolgáltatási kötelezettségének teljesítését. Az Kft.-vel azonos tulajdonosi kör által alapított és azonos személy által vezetett alperes, az Kft. végelszámolására tekintettel, átvette annak addigi tevékenységét. A közvilágítási szolgáltatás biztosításához az I. rendű felperes és a II. rendű felperes elosztói rendszerét használta, a villamosenergiát pedig részben a III. rendű felperestől szerezte be.

- [2] A peres felek között írásbeli rendszerhasználati-, villamosenergia-vásárlási szerződés nem jött létre. Ennek elsősorban az volt az oka, hogy az alperes - a közvilágítási költségek kedvező elszámolása érdekében - a szerződéskötési kötelezettséggel terhelt helyi önkormányzatokat megillető kedvezmények jogosultjaként kívánt fellépni, az egyetemes szolgáltatásra vonatkozó árképzési szabályoknak megfelelő ellenérték kikötését követelte. A felperesek ezt arra hivatkozással utasították el, hogy a kért árképzési szabályok alkalmazására az alperes nem jogosult.
- [3] Az alperes emiatt az M E Hivatalhoz fordult. Az, a határozatával, a jelen per III. rendű felperesével szembeni panaszát elutasította. Az alperes az elutasító határozat felülvizsgálata iránt pert indított. Keresetét a Fővárosi Ítéltábla a 2.Kf.27.279/2011/5. számú ítéletével jogerősen ugyancsak elutasította.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] Az I. rendű felperes keresetében összesen 48.652.688 Ft rendszerhasználati díj és járulékai, a II. rendű felperes összesen 48.353.243 Ft rendszerhasználati díj és járulékai, a III. rendű felperes összesen 28.428.913 Ft vételár és rendszerhasználati díj, valamint ezek járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [5] A felperesek előadták, hogy a peresített időszakban az alperes csak részben tett eleget az általuk nyújtott szolgáltatások ellenértékének megfizetésére vonatkozó kötelezettségének. Keresetük jogcímeiként elsődlegesen az alperes és köztük létrejött jogviszonyra, másodlagosan a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítésének szabályaira hivatkoztak.
- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 47.727.089 Ft-ot és járulékait, a II. rendű felperesnek 46.641.678 Ft-ot és járulékait, a III. rendű felperesnek 28.428.913 Ft-ot és járulékait. Az I. és a II. rendű felperes ezt meghaladó keresetét elutasította.
- [8] Megítélése szerint azáltal, hogy az alperes a III. rendű felperestől beszerzett villamosenergiát felhasználta, az I. és a II. rendű felperes elosztói hálózatát használta, a rendszerhasználati-, és a villamosenergia-vásárlási szerződések a felek által kikötött írásbeliség mellőzése ellenére is érvényesen létrejöttek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 217. § (2) bekezdése alapján. Az alperesnek ezért a szolgáltatások ellenértékét, azaz a díjat, illetve a vételárat meg kell fizetnie.
- [9] Az elsőfokú bíróság a felperesek által kiszámlázott és a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye által igazoltan valós fogyasztáson alapuló rendszerhasználati díj, illetve a III. rendű

felperes üzletszabályzata szerint számítandó vételár megfizetésére kötelezte emiatt az alperest. Utalt arra, hogy a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazása esetén is azonos tartalmú döntés született volna.

- [10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság, az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyta.
- [11] Az elsőfokú eljárás iratai, a III. rendű felperes által bírósági felhívásra utóbb becsatolt iratok alapján a tényállást kiegészítette az érintett egyes, megjelölt önkormányzatok és az alperes által közvilágítási rendszer üzemeltetésére vonatkozó szerződések megkötésének, a szolgáltatást vállaló cég személyében bekövetkező egyes változások bejelentésének, egyes áramvásárlásoknak, a közvilágítási rendszer üzemeltetésére létrejött egyik szerződés felmondásának, a III. rendű felperes igénye érvényesítésének időpontjára vonatkozó adatokkal.
- [12] A fellebbezés indokaira tekintettel azt hangsúlyozta: az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperesek által nyújtott szolgáltatások elfogadásával a rendszerhasználati-, illetve a villamosenergia-vásárlási szerződések létrejöttek a peres felek között - a felperesek üzletszabályzatában kikötött kötelező alakíság mellőzése ellenére - azok érvényesek.
- [13] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a kereseti igények összezszerúségét - az elsőfokú ítéletben meghatározott marasztalási összeg erejéig - az igazságügyi szakértői vélemény alátámasztotta. A szakértő számításai ugyanis hiteles mérőeszközök alkalmazásával leolvasott fogyasztáson - ahol ennek feltételei nem álltak fenn - kellően megindokolt korrigált becslésen, illetve jogszabály által meghatározott szolgáltatási díjtételeken alapultak. A másodfokú bíróság az igazságügyi szakvéleményben foglaltakra tekintettel nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperesek az elsőfokú eljárás során a becsatolt számlákat, kimutatásaikat többször helyesbítették.
- [14] A másodfokú bíróság utalt arra is, az elsőfokú eljárás során az alperes tételesen nem jelölte meg, hogy melyik fogyasztásmérő nem volt hiteles a perbeli időszakban. Kereseti ellenkérelme ezért e körben nem felelt meg a Pp. 139. §-ában írt követelményeknek. Így, az elsőfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy az alperest ezzel kapcsolatban a szükséges bizonyításról, a bizonyítási teherről tájékoztassa.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a Ptk. 205. § (1) és (2) bekezdésébe, a 217. § (2) bekezdésébe, a 240. §-ába, a Pp. 163. § (1) bekezdésébe, a 164. § (1) bekezdésébe, a 182. § (3) bekezdésébe, a 206. § (1)

bekezdésébe, a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: VET) 140. § (1) bekezdésébe, és a villamos energia rendszerhasználati díjakról szóló 119/2007.(XII.29.) GKM rendelet (a továbbiakban: GKMr.) 2. § (1) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.

- [16] Vitatta, hogy a felperesek szolgáltatásának alperes általi igénybevételeivel rendszerhasználati és villamosenergia-vásárlási szerződés jött létre. Előadta, a felek között nem volt akarategység a szolgáltatás mennyiségére, ellenértékére, az igénybevétel kezdetére, időtartamára vonatkozóan. Így, közöttük a perbeli szerződések nem jöhettek létre.
- [17] Az alperes állította, az eljáró bíróságok a jogvita eldöntéséhez szükséges tényállást nem derítették fel. A bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével állapították meg a felperesek szolgáltatásának kezdő időpontját. Hiányos, önmagával is ellentétes, homályos szakértői vélemény alapján határozták meg a felperesek által nyújtott szolgáltatásokat, az alperest terhelő díjat, illetve vételárat. Az alperes sérelmezte, hogy a felperesek által kiállított, többször helyesbített számlák adatait - vitatása ellenére - a szakértő ellenőrzés nélkül, a tényleges fogyasztás megállapításának mellőzésével elfogadta. Az alperes véleménye az volt, az eljáró bíróságok lényegében megfordították a bizonyítási terhet. A keresetösszegezésének felpereseket terhelő bizonyítási kötelezettsége ellenére, az e körben felmerült bizonyítatlanságot nem értékelték az alperes javára.
- [18] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [19] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.
- [20] A Kúria az alperes állításával szemben úgy ítélte, hogy az eljáró bíróságok a Pp. 163. § (1) és (2) bekezdése szerint, a perbeli jogvita eldöntéséhez szükséges tényállást felderítették. Az érintett önkormányzatok perben beszerzett nyilatkozatai, az alperes és az önkormányzatokat terhelő közvilágítási szolgáltatási kötelezettség teljesítését átvállaló, időközben végelszámolás alá került Kft.-re vonatkozó ügyfél változással kapcsolatos bejelentések, az utóbb felszámolás alatt álló Kft. felszámolójának nyilatkozta, a jogvitához kapcsolódó megelőző hatósági és peres eljárások iratai alapján okszerűen következtettek arra, hogy 2009. július 1-jétől a felperesek keresetét megalapozó egyes szolgáltatásokat az alperes igénybe vette.
- [21] A Kúria egyetértett az eljáró bíróságokkal abban is: azáltal, hogy az alperes a fenti időponttól használta a felperesek villamosenergia elosztó rendszerét, a III. rendű felperestől

villamosenergiát is beszerzett - e ráutaló magatartással - közte és a felperesek között, a Ptk. 216. § (1) bekezdése értelmében szerződés jött létre. Tekintettel arra, hogy a létrejött szerződések megkötésére írásbeli alakot nem jogszabály, hanem kizárólag a felperesek üzletszabályzata ír elő, nem tévedtek az eljáró bíróságok, amikor e szerződések írásba foglalásának hiánya miatt azok semmisségét nem állapították meg, azokat érvényesnek minősítették. Helytállóan rögzítette a másodfokú bíróság azt is, hogy az általános szerződési feltételek részét képező írásbeli alakra vonatkozó kikötés - arra irányuló felek közötti megállapodás hiányában - csak a felpereseket kötötte. Ők azonban írásbeli szerződés nélkül is teljesítettek, és teljesítésüket az alperes elfogadta. Az így létrejött szerződéseket a Ptk. 217. § (2) bekezdése értelmében még akkor is érvényesnek kell tekinteni, ha az írásbeli alakot a felek megállapodásukkal kötötték volna ki.

[22] A Kúria álláspontja szerint alaptalanul hivatkozott az alperes a Ptk. 205. § (1) és (2) bekezdésének megsértésére is. A szolgáltatások nyújtásának kezdő időpontját, tartamát, mennyiségét is a felek ráutaló magatartása határozta meg. A felperesek adott szolgáltatását ugyanis az alperes elfogadta. Vonatkozik ez a díjfelszámításra is. Az alperes tudomással bírt arról, hogy a felperesek nem hajlandók az általa igényelt kedvezményes díj kikötésére. Közöttük az írásbeli szerződés alapvetően a szolgáltatás ellenértékében való megegyezés hiánya miatt nem jött létre. Az alperes e nélkül is a felperesi szolgáltatásokat tartósan igénybe vette. Ezzel vállalta a magasabb összegű - részben jogszabály, részben a felperesi üzletszabályzat szerint számítandó - díj fizetésének kötelezettségét is. A ráutaló magatartással ellentétes esetleges bármilyen titkos fenntartása - például, hogy utóbb hatósági vagy bírósági határozattal igazolja, hogy az önkormányzatokra irányadó árképzési szabályok vonatkoznak rá -, rejtett indoka a szerződés érvényessége szempontjából közömbös a Ptk. 207. § (5) bekezdése értelmében.

[23] Az alperes állításával ellentétben a Kúria úgy ítélte, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítási kötelezettséget a Pp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően - figyelemmel a Pp. 139. §-ban írtakra is - helytállóan telepítették. Az alperesi ellenkérelem körébe tartozó, a felperesi állítások vitatását alátámasztó konkrét tényállítások megjelölése - mely számlák adatai és miért tévesek, mely mérőórák hitelessége kétséges - és az ezeket alátámasztó, a szakértő által előadottak szerint, a mérőórák hitelességének hiányára nézve utóbb már be sem szerezhető bizonyítékok nélkül, csak az volt vizsgálható, hogy a felperesek a keresetük jogalapját és összegezészerűségét a rendelkezésre álló bizonyítékokkal kétséget kizáróan bizonyították-e.

[24] A Kúria álláspontja szerint, e körben is az eljáró bíróságok helytálló következtetéseket vontak le. Helyesen ítélték úgy, hogy a felek észrevételeire tekintettel többször - írásban, illetve szóban is - kiegészített, pontosított, a peres felek jogviszonyának,

körülményeinek sajátosságait is számbavevő igazságügyi szakértői vélemény a bíróság által megállapított tényállás alapjául szolgálhatott. Az - végleges formájában - nem minősült homályosnak, hiányosnak, önmagával, vagy a bizonyított tényekkel ellentétben állónak. A szakértő kellő magyarázatát adta annak, hogy a kirendelését követően bejelentett, a szakvéleményének elkészítését akadályozó hiányosságoknak utóbb miért nem tulajdonított jelentőséget. Utalt az alperes által a számlákkal kapcsolatosan korábban kétségbe nem vont, mért vagy közvilágítási naptár szerint számított fogyasztási adatokra, a mérőeszközök ugyancsak alperes által korábban nem támadott hitelességére, azok meghibásodására utaló észlelések, bejelentések hiányára, hitelességi időn belül a mérők hitelességének vélelmezésére, az alperesi adatszolgáltatásokra, a stornózások miatt kétséges számlaadatok mellőzésére, a becsült adatokat tartalmazó számlák szükségesnek tartott, összehasonlító adatok felhasználásával történt korrigálására, a felperesek elszámolásának kereteit adó jogszabályi előírásokra.

[25] Ugyancsak az alperesi állítással ellentétben, az eljáró bíróságok a fent említett szakértői vélemény, az érintett önkormányzatoktól beszerzett nyilatkozatok, a becsatolt okiratok tartalmát, a felek nyilatkozatait a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti elveknek és a meggyőződésüknek megfelelően mérlegelték. Az a tény, hogy az általuk levont következtetések az alperes számára kedvezőtlenek, nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésre. A Kúria következetes joggyakorlata szerint ugyanis a felülmérlegelést még az sem alapozhatja meg, ha a bizonyítékokból esetleg más következtetések is levonhatók lettek volna. A felülmérlegelésre csak akkor van mód, ha a bizonyítékok értékelése kirívóan okszerűtlen, iratellenes volt, ha emiatt kizárólag csak egy fajta következtetésnek lett volna helye. (BH2012.179., BH2002.29., BH2013.126, BH2013.119.) A rendelkezésre álló bizonyítékokból azonban a jelen eljárás során, a megelőző pontokban kifejtettekre is tekintettel illet megállapítani nem lehetett.

[26] A fentiek szerint a Pp. szabályainak megfelelően elkészített és figyelembe vett szakértői vélemény igazolta, hogy a felperesek javára megítélt díj és vételár kiszámítására, az alperes által történő megfizetésre kötelezésre a VET 140. § (1) bekezdésére, illetve a felperesi üzletszabályzatokban foglaltakra, valamint a GKMr. 2. § (1) bekezdésére figyelemmel került sor. A jogerős ítélet ezért ez okból sem jogszabálysértő.

[27] Az alperes részletesen nem fejtette ki, nem indokolta, hogy a Ptk. 240. §-át a jogerős ítélet miért sérti. A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelmének e részével érdemben nem foglalkozhatott a Pp. 272.§ (1) bekezdésében, illetve a 273. § (1) bekezdésben írtakra tekintettel, figyelemmel a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016.(II.15.) PK vélemény 3. és 4. pontjára is.

[28] A Kúria mindezek alapján a felülvizsgálati kérelemben megjelölt

eljárási és anyagi jogi jogszabályok megsértése nélkül hozott jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [29] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperesek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeinek megfizetésére. Annak mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 5. § (2) és (5) bekezdései szerint állapította meg.
- [30] Az alperes az általa le nem rótt illetéket a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban tárgyú 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében köteles megfizetni.
- [31] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2017. szeptember 19.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Vezekényi Ursula sk. bíró